

Een rustig, bescheiden, maar heel mooi werkje van den grooten kleinmeester.
H. F. W. JELTES.

TYPOGRAFISCHE SCHOONHEID.

De tijd van onrust, van zucht naar reclame, van aandacht trekken door het buitengewone, dien wij thans beleven, weerspiegelt zich helaas ook in ons drukwerk. En hierbij is juist die gewilde moderniteit zoo hinderlijk, omdat typografie een bij uitstek technisch vak is, waarbij men gebonden is door de strakte van den letter, door de regelmaat der regels en tusschenruimten. Zoekt men dus naar verbetering in zetkunst, dan vindt men deze hetzij in den lettervorm, hetzij in de verhouding van 't zetsel tot de pagina, of tot de regelbreedte, maar geenszins in het dwars door elkaar haspelen van verschillende lettersoorten, in het misbruiken van kapitalen en onderkastletter, kortom in aardigheden, die niet alleen niets met schoonheid te maken hebben, maar die tegen alle typografische regels in gaan.

Waar men in den begintijd der moderne meubelkunst terugging tot het rationalisme, tot de zuivere constructie van het meubel, daar zou men verwachten dat de moderne typografische aesthetiek ook van het zuivere onversierde zetsel zou uitgaan.

Het allerzonderlingste is nu wel, dat, waar men aan den eenen kant ook in typografie wel ernstig bezig is, en werkt, om de schoonheid in zeten drukkunst te bevorderen, waar een vereeniging „Joan Blaeuw” is opgericht, waar de lettergieterij „Amsterdam” door S. H. de Roos weder een nieuwe letter deed ontwerpen, de typografisch ongeschoolde kunstenaars ons uitnoodigingskaarten zenden van een allerraarst lettersamenstel. Ik ontving er onlangs een van de Groningsche kunstgroep „De Ploeg” — die thans bij de Galerie d'art français te Amsterdam exposeert, en deze kaart waarop o.m. alle beginletters in „onderkast” gezet zijn, alle leestekens zijn weggelaten, alle logische groepeeringsontbreekt, zij is bijna zoo „gewild modern” als de uitgave van Paul van Ostayen: de *B e z e t t e S t a d*, een boek dat eenige jaren geleden, als uitgave van het „Sienjaal,” te Antwerpen verscheen, of de uitnoodiging voor een lezing over Russische Poëzie, die mij eenige jaren geleden eens bereikte, en ik curiositeits-halve bewaarde. Ik zou deze excessen misschien niet bespreken, ware het niet dat ook in de moderne ornamentiek, in de behangsels o.a., in de moderne meubelkunst, stroomingen merkbaar waren die ons nog verder van schoonheid en logika voeren dan wij ooit geweest zijn.

Aan den anderen kant is het wel weer plezierig op verschijningen te kunnen wijzen als de nieuwe Grotius-letter, door S. H. de Roos ontworpen. Met prijzenswaardige volharding gaat de Roos voort zijn letters in zuiverheid van bouw en vorm te volmaken. Het zijn niet zoozeer nieuwe — noch niet-dagewesene — vormen die hij scheidt; maar goede typen, die hij,